

Opmars Glens 21- 22 oktober 1944

Op **vrijdag 20 oktober** staat in de omgeving van Hoofdplaat het Canadese bataljon The Stormont, Dundas & Glengarry Highlanders, kortweg The Glens klaar om de volgende morgen Breskens aan te vallen.

Om 9 uur s avonds wordt bericht ontvangen dat de aanval niet doorgaat. Door een enorme ontploffing in de buurt van IJzendijke waren 84 geniesoldaten en 11 speciaal uitgeruste tanks uitgeschakeld die ingezet zouden worden op 21 oktober.

Een half uur voor middernacht komt uit het hoofdkwartier van de 3e Canadese Infanterie Divisie het bevel de volgende dag Breskens te veroveren.

21 oktober 8.00 uur

Vanuit zijn observatiepost in Nummer Een ziet majoor Braden van de A Compagnie dat alles rustig is in Breskens, de Duitsers tonen in ieder geval geen abnormale activiteit. Toch stijgt de spanning, over anderhalf uur zal het geweld losbarsten, er wacht een moeilijk karwei.

Het weer is aanvankelijk somber, het regent zo nu en dan maar tegen negen uur begint de lucht op te klaren. De aanval wordt om 9.30 ingeleid door de artillerie, maar de Typhoons die de Duitse troepen uit hun stellingen moeten verdrijven, laten op zich wachten. Ook de Landasters, de zware bommenwerpers die Vlissingen moeten bombarderen, verschijnen niet op tijd.

Ondertussen gaan de A en de D Compagnie van de Glens vanuit Nummer Een en Sasput naar de SL, de startlijn langs de oostelijke dijk van de Klein Baarzandepolder (Middendijk) . Ze worden gevolgd door geniesoldaten en lichte pantservoertuigen met mitrailleurs of vlammenwerpers.

In Vlissingen zijn al die activiteiten niet onopgemerkt gebleven, het zware Duitse geschut mengt zich in de strijd. Het is nu tien uur.

Even later vallen Spitfires met hun boordwapens de vijand aan. Volgens luitenant-kolonel Roger Rowley, de aanvoerder van de Glens, is dat een lachertje, volstrekt onvoldoende, te meer omdat de aanval slechts tien minuten duurde. Het hoofdkwartier van de 9e Brigade verzekert hem dat binnen enkele minuten Typhoons met raketbommen boven het gevechtsterrein zullen zijn om KATE, het havengebied, en PEGGY, Golepolder west, Molenwater, te bestoken, Maar het blijft stil in de lucht. De voorste compagnieën zijn na verloop van een uur bij hun eerste doel, de A Compagnie bevindt zich in ANNE, in de Golepolder bij de boerderij van Van Ooteghem. De D Compagnie is opgerukt tot ongeveer 250 meter van PAT, het doelgebied in de Elizabethpolder.

De lucht is opgeklaard, maar er hangt een hardnekkige grondnevel, de Typhoons wachten tot het zicht beter is om directe steun te verlenen.

In de Elizabethpolder staat de D Compagnie voor de 6 meter brede antitankgracht. Langs de kustweg kunnen ze niet oprukken wegens de vele mijnen en kraters.

Wachten is ook hier het parool.

Brigade-generaal Rockingham van de 9e Brigade vindt het van primair belang dat de artillerie Vlissingen beschiet, zolang de zware bommenwerpers nog niet gearriveerd

zijn. De compagnieën krijgen om die reden slechts beperkte steun van de regimenten artillerie.

Typhoons beginnen echter om 11.20 aanvallen uit te voeren op doelen in de Dorpsstraat en aan de Langeweg. De tegenstander houdt zich nu rustig.

De genie heeft gelegenheid gehad een kapokbrug aan te voeren voor de D Compagnie; na korte tijd staat de compagnie aan de andere zijde van de barrière en gaat verder richting Scheldekade.

De opmars van de B Compagnie, die om 10.50 is begonnen, verloopt langzaam. Ze liggen op de Golepolderse weg voortdurend onder vuur vanuit kleine betonnen versterkingen. Luitenant-kolonel Rowley dringt er bij hen op aan zo snel mogelijk over de antitankgracht op te rukken naar het Molenwater. Hij heeft haast want de D compagnie moet voor een groot deel dezelfde route volgen om hun doel in het havengebied te bereiken.

De luchtmacht is tegen 12 uur weer actief. Typhoons vuren, van Oost naar West vliegend, raketbommen af op doelen bij de Grote Kade en aan het Spuiplein. Te midden van modder, water en ruïnes aan het Molenwater (Steenoven) levert de B Compagnie een vuurgevecht met een afdeling vijandelijke infanterie en dwingt die tot de aftocht.

Om half een dringt de compagnie van majoor Clark, de D Compagnie, door tot de Scheldekade en veroverd de bunkers in de onmiddellijke omgeving. Om de vaart in de opmars te handhaven beschiet de artillerie de Langeweg, de Slikkenburgseweg, Kijkuit en Nolletjesdijk. De vijandelijke kanonnen in Vlissingen krijgen het omstreeks deze tijd zwaar te verduren, formaties Lancasters bombarderen de geschutsemplacementen. Vanuit Breskens lijkt het alsof heel Vlissingen de lucht in gaat.

De D Compagnie ondervindt om 13.10 dat de Duitse artillerie nog niet overal tot zwijgen is gebracht ze komen onder hevig granaatvuur te liggen. Alle middelzware kanonnen van drie Engelse regimenten vuren daarop naar doelgebied BRASS aan de Slikkenburgseweg.

De Canadezen kunnen nog niet doorstoten naar JANE aan de Rijksweg, mitrailleurvuur vanuit BETTY, een verdedigingsstelsel in de Buizenpolder verhindert dat. Een tweede bataljon van de 9e Brigade, The North Nova Scotia Highlanders, krijgt opdracht de vijand in BETTY te elimineren.

Aan de Scheldekade wordt haastig dekking gezocht, twee kanonnen aan de Duivelshoek hebben het vuur op de D Compagnie geopend. De Duitsers hebben hen laten passeren en veroorzaken nu schrik en verwarring bij de Canadezen.

De kanonnen staan in betonnen stellingen, de granaten van de veldartillerie zijn te licht voor een dergelijk doel; jachtbommenwerpers of middelzware artillerie kunnen hier niet aanvallen wegens gevaar voor eigen troepen. De D Compagnie gaat er met twee pelotons op af. Pas na ruim anderhalf uur komt in de commandopost de melding binnen dat de kanonnen veroverd zijn.

De luchtmacht is in de loop van de middag veel actiever geworden en valt om drie uur reeds het tiende doel in het gebied in en om Breskens aan. Deze keer vliegen de Typhoons zeer laag over de polders op BETTY aan, de versterkingen worden flink onderhanden genomen.

Daarna beginnen The North Nova Scotia Highlanders de Buizenpolder en de Gistelarepolder te zuiveren van vijand. Bij Buitenlust is dan nog steeds vijandelijk geschut in actie.

18.00 uur. Het is donker aan het worden, De operatie verloopt langzamer, De compagnieën in Breskens leggen om het havengebied, het hoofddoel, een cordon met het oog op een tegenaanval .

Om tien uur wordt nog gerapporteerd dat de brug aan het begin van de Hoofdplaatseweg vrij is. Pantservoertuigen en antitankgeschut kunnen via de brug de voorste linies bereiken en de grondtroepen van nabij steunen. Er zijn 150 Duitsers krijgsgevangen genomen, de eigen verliezen zijn zeer gering.

Luitenant Reg Dixon, de dagboekschrijver van de SDGH, besluit zijn relaas van de dag aldus : “Het is een goede dag geweest, ‘s avonds zijn de jongens opgewekt, moe maar tevreden... ondanks het feit dat ze de hele dag niet veel hebben kunnen eten. De Crocodiles (tanks met vlammenwerpers) worden morgen ingezet en zullen zich door de vijandelijke verdediging heenbranden. Een krijgsgevangene, ‘n sergeant, beweert dat alles “kaput” is : hij klaagt dat onze artillerie nooit zwijgt en verklaart dat het moreel erg laag is.”

Zondag 22 oktober

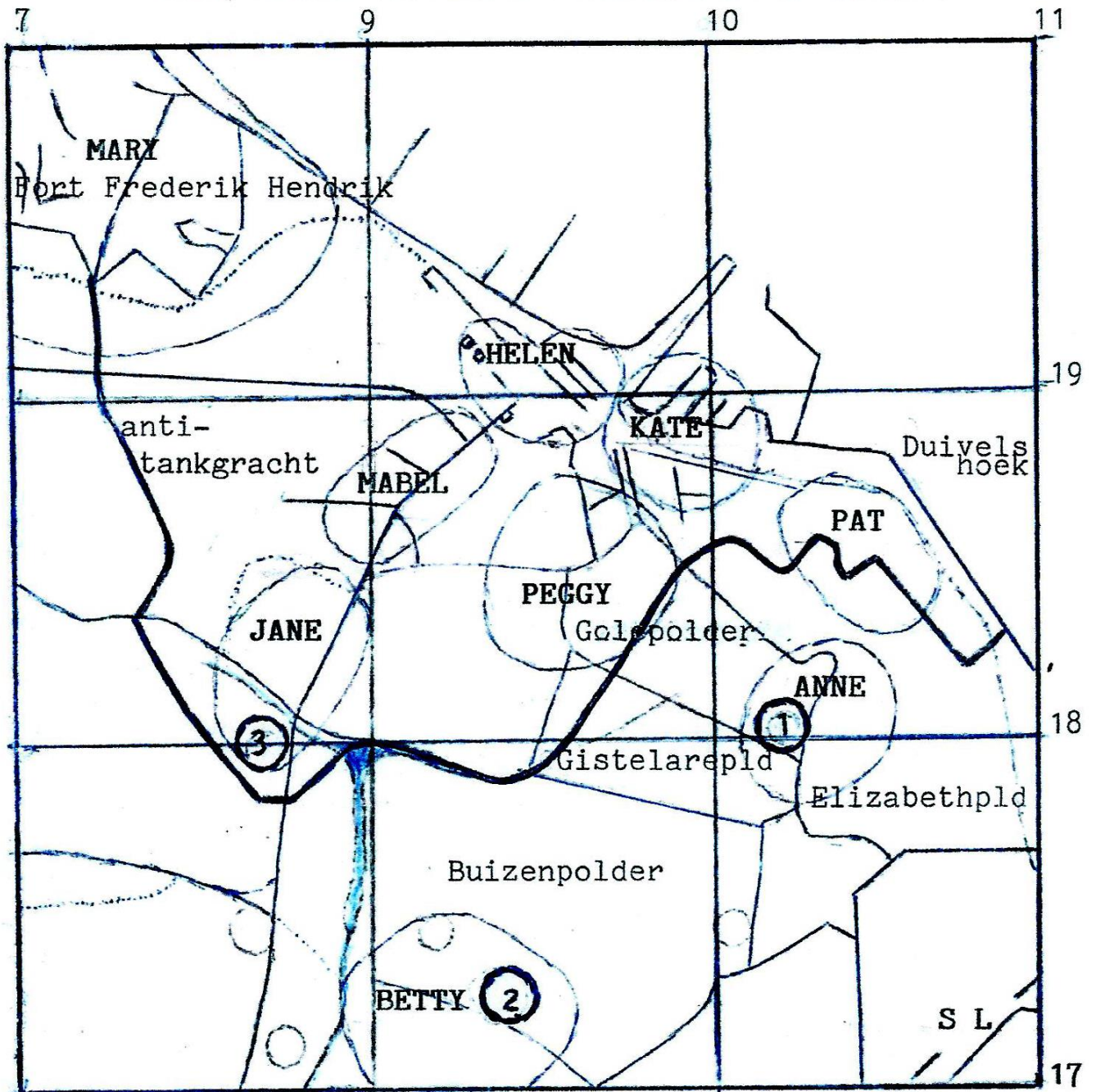
Om 8.30 begint een groot deel van de 170 inzetbare kanonnen opnieuw de vijand te overdonderen. De C Compagnie rukt in een keer op naar het Spuiplein en de Boulevard (HELEN), de Duitsers schijnen hier niet van plan zich heftig te verzetten. Patrouilles van de NNSH sluipen naar het fort Frederik Hendrik, ze krijgen nog geen vuur uit die richting. In de Dorpsstraat zoekt de A Compagnie naar achtergebleven vijanden, ze vinden er geen maar des te meer trucbommen en mijnen. De B Compagnie volgt hen op de voet, ze zijn op weg naar hun doel JANE omgeving Nolletjesdijk als ze plotseling worden beschoten door een 20 mm kanon bij de molen. Enkele tanks brengen rond half een dit geschut tot zwijgen, de pelotons trekken ongehinderd verder naar posities bij het voetbalveld en de boerderij van Willem Barendse bij de Nolletjesdijk.

Breskens is geheel in handen van de Canadezen. Om 18.00 uur meldt luitenant Dixon: “De plaats Breskens is totaal verwoest, misschien wel de volledigste verwoesting van alle plaatsen waar we tot nu toe zijn doorgekomen. De verwoesting, die is aangericht door de zware bommenwerpers en de artillerie van beide zijden, is verschrikkelijk.”

De Glens worden vanaf 23 oktober geleidelijk aan uit de strijd genomen, ze kunnen enkele dagen uitrusten in de omgeving van Biervliet. Op 31 oktober trekken ze weer ten strijde om de laatste Duitse verzetshaarden in de Noord-Westhoek van België op te ruimen.

De volgende dag geeft generaal-majoor Eberding, de bevelhebber van de 64e Infanteriedivisie zich over; het krijgsumoer versterft en op Allerzielen zwijgen de wapens in Vlaanderen.

SCHETSMATIG OVERZICHT BRESKENS EN OMGEVING

Uitleg codenamen:

ANNE: Golepolder oost

PAT: Elizabethpolder bij Duivelshoek

PEGGY: Golepolder west, Molenwater, Steenoven

KATE: havengebied, Scheldekade (D Compagnie)

MABEL: Dorpsstraat, Vogelenzang (A Compagnie)

HELEN: Grote Kade, Spuiplein, Zandstraten (C Compagnie)

JANE; Rijksweg (B Compagnie)

BETTY: Buizenpolder

MARY: Fort Frederik Hendrik

Boerderijen: 1 Arthur van Ooteghem 2 Jaco van Dijke (Baarzande) 3 Willem Barendse

Bron: Robert W. Catsburg

